

mgr Magdalena Czarkowska

Tytuł rozprawy doktorskiej: Ocena efektywności rehabilitacji ambulatoryjnej osób po 60 roku życia, realizowanej w ramach projektu „Dzienny Dom Opieki Medycznej w Lublinie”

Promotor rozprawy: dr hab. n. med. Lech Panasiuk, prof. IMW

STRESZCZENIE

Jednym z najważniejszych wyzwań stojących przed współczesnym światem jest starzenie się społeczeństw. Zjawisko to niesie wymierne skutki ekonomiczne, społeczne oraz zdrowotne. W wielu krajach podejmowane są działania, których celem jest aktywizacja seniorów oraz poprawa sytuacji zdrowotnej tej grupy wiekowej. W Polsce domy opieki medycznej są przykładem działań, będących odpowiedzią na rosnące problemy społeczne i zdrowotne starzejącej się populacji Polaków. Zasadniczym celem badań była ocena efektywności rehabilitacji prowadzonej według wytycznych projektu dziennego domu opieki medycznej, a także analiza uzyskanego efektu terapeutycznego w zależności od płci, wieku i poziomu wykształcenia badanych osób oraz długości okresu, w jakim pozostawały one pod opieką DDOM-u. Projekt DDOM był realizowany w Instytucie Medycyny Wsi od 1 grudnia 2016 r. do 31 lipca 2018 r. Wzięło w nim udział 60 osób w wieku 60 i więcej lat, których stan zdrowia nie pozwalał na pozostawanie wyłącznie pod opieką lekarza podstawowej opieki zdrowotnej i lekarza specjalisty, a jednocześnie nie wymagał całodobowego nadzoru lekarskiego i pielęgniarskiego. W ramach DDOM-u realizowane były wielokierunkowe, kompleksowe działania rehabilitacyjne i aktywizujące. Podejmowane w ramach projektu interwencje okazały się skuteczne w zakresie poprawy zdolności do samodzielnej egzystencji badanych osób, zdecydowanie zredukowały narażenie ich na występowanie geriatrycznych problemów zdrowotnych oraz zmniejszyły nasilenie występujących u nich dolegliwości bólowych. Ponadto okazały się skuteczne w zmniejszaniu liczby występujących u badanych osób symptomów depresyjnych, a także w minimalizowaniu ryzyka upadków. Jednocześnie spowodowały wzrost poziomu aktywności fizycznej badanych. Nie stwierdzono zależności uzyskanego efektu terapeutycznego od płci i poziomu wykształcenia oraz – w zdecydowanej większości przypadków – od wieku badanych osób. Wykazano jedynie, że redukcja czasu przeznaczanego na przebywanie w pozycji siedzącej była statystycznie najmniejsza w najstarszej grupie wiekowej. Stwierdzono natomiast, że lepszy efekt poprawy w wykonywaniu instrumentalnych czynności dnia codziennego, w obciążeniu umiarkowaną aktywnością fizyczną oraz w redukcji upadków, ale jedynie w tej części *skali Tinetti*, która dotyczyła zaburzeń chodu, uzyskano u osób przebywających pod opieką DDOM-u najdłużej, natomiast lepszy rezultat zmniejszenia dolegliwości bólowych uzyskano wśród osób przebywających w placówce przez okres najkrótszy. Wydaje się, że domy opieki medycznej spełniające zarówno potrzeby medyczne, społeczne, jak i edukacyjne osób starszych powinny stać się świadczeniem gwarantowanym finansowanym przez Narodowy Fundusz Zdrowia.

SUMMARY

Ageing of societies is one of the major challenges that today's world is facing. The phenomena causes measurable effects in economic, social and health areas. Many countries have undertaken actions aimed to activate the seniors and improve their health position. One of the examples of actions taken in order to diminish growing social and health difficulties of the elderly in Poland are day care homes. The main goal of the research was the assessment of the effectiveness of rehabilitation procedures carried by the day-care-homes as well as the analysis of the therapeutic effects obtained depending on the sex, age, education level of the patients and finally the time they spent in the care home. The project under study was carried by the Institute of Rural Health in Lublin from the 1st December 2016 to 31st July 2018. The mentioned project examined 60 people aged 60 and more whose health condition was too severe to be left under the general practitioners' care or the specialists' care only. However, they did not demand around-the-clock nursing nor the doctors' care. The patients were exposed to a range of omnidirectional and complex rehabilitation procedures and stimulating activities as a part of the day-care-homes program. The actions undertaken within the scope of the project proved effective in the matters of the patients' improved ability to self-contained existence, the diminished risk of geriatric related health issues as well as lowered the patients' pain level. Moreover, they proved to reduce the patients' depression symptoms and also minimized the amount of falls. At the same time they caused increased physical activity of the investigated group. The result of the achieved therapeutic effect was not related to the patients' sex or educational level nor to their age (by far). They only indicated that the reduction of the time spent in sitting position was statistically the lowest amongst the oldest age group. They found that increased effect of improvement in daily activities, executing moderate physical activity and falls' reduction – only in the part of Tinetti scale regarding to walking disorder – was observed among the patients who stayed longest in the day-care-homes, however. Yet the most significant effect in reducing pain level was obtained among those whose treatment lasted the shortest. It appears that the day-care-homes meet medical, social as well as educational needs of the elderly patients and should be implemented as guaranteed medical treatment / guaranteed benefits and be financed by the National Health Fund.